

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Číslo poverenia: 802/01
Zo dňa: 10.04.2014

Počet výtlačkov: 2
Výtlačok číslo: 2
Počet strán: 16
Počet príloh: 1

PROTOKOL

**o výsledku kontroly
efektívnosti a účinnosti pri výkone pôsobností obcami Slovenskej republiky**

Obec Porúbka

Košice november 2014

Zhrnutie

Kontrola efektívnosti a účinnosti pri výkone pôsobností obcami Slovenskej republiky vychádzala zo schváleného strategického zámeru kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu SR na roky 2012 až 2014, kde nosnou oblasťou kontrolnej činnosti je efektívna verejná správa a v rámci nej samospráva a spokojný občan. Zároveň kontrola nadväzovala na vypracovanú predbežnú štúdiu v roku 2013, ktorej účelom bolo preveriť procesy v koncepte komunálnej reformy a programu modernizácie územnej samosprávy. Kontrolovanými subjektmi kontrolnej akcie bol štatisticky reprezentatívny súbor 93 obcí SR.

Účelom kontroly bolo preveriť efektívnosť a účinnosť pri výkone samosprávnych pôsobností obce podľa zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a prenesených pôsobností z orgánov štátnej správy na obce podľa zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky v znení neskorších predpisov.

Kontrola bola vykonaná ako kontrola súladu v kombinácii s kontrolou výkonnosti, tzn. okrem dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov, bola preverovaná výkonnosť pri výkone vybraných pôsobností obce.

Pri kontrole bola použitá technika preskúmania relevantných dokladov (rozpočty, vrátane ich programov a z nich vyplývajúcich cieľov, plánovacie a strategické dokumenty, zmluvy, všeobecne záväzné nariadenia, uznesenia obecného zastupiteľstva, finančné a účtovné výkazy, účtovné doklady, záverečné účty, rôzne druhy štatistických výkazov a i.), rozhovory s manažmentom a zamestnancami obce.

Zistené údaje boli následne analyzované a bol vykonaný výpočet pomerových ukazovateľov. Kontrolné zistenia a závery uvedené v protokole o výsledku kontroly budú slúžiť ako podklad pre účely vypracovania súhrnnej správy o výsledku kontrolnej akcie, v ktorej budú analytickými metódami na preverených zozbieraných údajoch od všetkých kontrolovaných subjektov zhodnotená efektívnosť a účinnosť výkonu vybraných pôsobností v závislosti od viacerých parametrov (počet obyvateľov, príjmy obce a pod.).

Vykonanou kontrolou boli preverené oblasti: rozpočtové hospodárenie, majetok obce, ľudské zdroje, prenesený výkon štátnej správy na úseku stavebného poriadku, odpadové hospodárstvo a systém vnútornej kontroly. Nedostatky boli zistené pri rozpočtovom hospodárení a to v tom, že prerokovanie záverečného účtu za rok 2011 nebolo uzatvorené jedným z výrokov. Starosta obce neprijal opatrenia na odstránenie nedostatkov v prípade prerokovania záverečného účtu za rok 2012, ktoré bolo uzatvorené s výhradou. Pri zostavovaní a schvaľovaní rozpočtov obce v kontrolnom období, obec v rozpore so zákonom do rozpočtov nezahrnula výdavky rozpočtovej organizácie. Pri prenesenom výkone štátnej správy na úseku stavebného poriadku keď obec nevyrubovala poplatok rozhodnutím a pri vnútornom kontrolnom systéme. Zásady hospodárenia s majetkom obce neobsahovali niektoré zákonné náležitosti.

Odporúčania na riešenie zistených nedostatkov

1. Zriadiť miesta v obci na skladovanie separovaných odpadov okrem papiera, skla, kovov a plastu a objednať si jeho prepravu v obchodnej spoločnosti až po naplnenie kapacity dopravného prostriedku, prípadne sa spojiť s inými obcami na využití kapacity dopravného prostriedku.
2. Vyzvať mesto Sobrance na uzavretie dodatku ku zmluve o zriadení spoločného obecného úradu, ktorého predmetom bude doplnenie zmluvy o vymedzenie kompetencií zmluvných strán a o povinnosť mesta Sobrance vypracovať ročné zúčtovanie dotácie a nákladov na činnosť prenesených kompetencií obce na úseku stavebného poriadku.

Podľa poverenia predsedu NKÚ SR č. 802/01 z 10.04.2014 vykonali:

Ing. Július Šimko, vedúci kontrolnej skupiny
Ing. Jana Beňová, členka kontrolnej skupiny

kontrolu efektívnosti a účinnosti pri výkone pôsobností obcami v Slovenskej republike, ktorej účelom bolo preveriť efektívnosť a účinnosť obce pri výkone samosprávnych pôsobností obce podľa zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a prenesených pôsobností z orgánov štátnej správy na obce podľa zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky v znení neskorších predpisov.

Kontrola bola vykonaná v čase od 13.05.2014 do 30.09.2014 v

obci Porúbka, Porúbka 151, 072 61 Porúbka, IČO 00325660

za kontrolované obdobie rokov 2011 až 2013 a súvisiace obdobie pre potreby objektívneho zhodnotenia preverovaných skutočností.

Kontrola bola vykonaná v súlade so zákonom NR SR č. 39/1993 Z. z. o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov a so štandardami, ktoré vychádzajú zo základných princípov kontroly (ISSAI 100 – 999) v rámci medzinárodných štandardov najvyšších kontrolných inštitúcií.

Predmetom kontroly bolo preverenie efektívnosti a účinnosti použitia verejných prostriedkov a majetku obce pri výkone vybraných pôsobností obce a preverenie dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov pri výkone vybraných pôsobností obce.

Obec Porúbka (ďalej aj „obec“ alebo „kontrolovaný subjekt“) je podľa čl. 65 ods. 1 Ústavy SR právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a so svojimi finančnými prostriedkami. Samosprávu obce vykonávajú obyvatelia obce prostredníctvom verejných zhromaždení obyvateľov obce, hlasovaním obyvateľov obce a najmä prostredníctvom volených zástupcov: obecného zastupiteľstva (ďalej aj „ObZ“) a starostu obce.

Činnosť obce je upravená zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“). Obec sa nachádza v Košickom kraji, okres Sobrance. Podľa údajov Štatistického úradu SR mala obec nasledovné počty obyvateľov: 431 obyvateľov v roku 2011, 431 obyvateľov v roku 2012 a 428 obyvateľov v roku 2013.

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

1 Preverenie efektívnosti použitia verejných prostriedkov a majetku obcí pri výkone vybraných pôsobností obcí SR

Kontrolou bolo preverované využívanie zdrojov obce na zabezpečenie výkonu jednotlivých pôsobností so zameraním na hospodárenie s rozpočtovými prostriedkami a majetkom obce, ľudské a materiálne zdroje, spôsob výkonu a financovanie vybraných pôsobností.

1.1 Využívanie finančných, materiálnych a ľudských zdrojov

1.1.1 Rozpočtové hospodárenie a majetok obce

Údaje o rozpočtovom hospodárení v kontrolovanom období obec súhrne spracovala do záverečných účtov obce.

Hospodársky výsledok obce za rok 2011 predstavoval prebytok rozpočtu v sume 7 259,00 Eur. Poslanci ObZ na zasadnutí 29.06.2012 uznesením schválili záverečný účet za rok 2010. Jeho prerokovanie neuzatvorili jedným z výrokov, že: celoročné hospodárenie sa schvaľuje bez výhrad alebo s výhradami, čím nekonali v súlade s § 16 ods. 10 zákona č 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy). Tým, že ObZ nerozhodlo o použití prebytku rozpočtu konalo v rozpore s § 16 ods. 8 citovaného zákona.

Výsledok hospodárenia obce za rok 2012 predstavoval prebytok rozpočtu v sume 57 256,00 Eur. Poslanci ObZ na zasadnutí 25.06.2013 uznesením schválili záverečný účet za rok 2012 s výhradou a rozhodli o použití prebytku rozpočtu. Pri schválení záverečného účtu s výhradou ObZ bolo povinné prijať opatrenia na nápravu nedostatkov. Neprijatím opatrení na nápravu nedostatkov konala obec v rozpore s § 16 ods. 11 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Hospodársky výsledok obce za rok 2013 predstavoval prebytok rozpočtu v sume 31 262,00 Eur. Poslanci ObZ na zasadnutí 28.06.2014 uznesením schválili záverečný účet za rok 2013 a rozhodli o použití prebytku rozpočtu.

Kontrolná skupina prekontrolovala proces zostavenia rozpočtu, vykonaných zmien a proces jeho schvaľovania v ObZ v zmysle ustanovení zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Obec v kontrolovanom období zriadila rozpočtovú organizáciu s právnou subjektivitou. Základnú školu s materskou školou. V rozpočtoch obce uplatnila rozpočtovú klasifikáciu v súlade s osobitným predpisom.

Rozpočty obce v kontrolovanom období obec vnútorne členila na bežné príjmy a bežné výdavky, kapitálové príjmy a kapitálové výdavky a finančné príjmové a výdavkové operácie.

Rozpočty obce na rok 2011 až 2013 boli ObZ schválené uzneseniami ako prebytkové. Kontrolná skupina NKÚ SR preverením schválených rozpočtov zistila, že zostavené a schválené rozpočty na roky 2011 až 2013 vo výdavkovej časti neobsahovali výdavky Základnej školy s materskou školou, ktorá bola rozpočtovou organizáciou zriadená obcou s právnou subjektivitou. Výdavky rozpočtovej organizácie predstavovali v roku 2011

280 834,90 Eur, v roku 2012 boli v sume 301 889,39 Eur a 318 263,57 Eur v roku 2013. Tým, že schválené rozpočty obce na roky 2011-2013 neobsahovali výdavky rozpočtovej organizácie konala obec v rozpore s § 4 ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Obec v priebehu rozpočtového roka v kontrolovanom období nesledovala vývoj hospodárenia podľa rozpočtu, jeho zmeny s cieľom zabezpečiť vyrovnanosť bežného rozpočtu vykonala ku koncu rozpočtového roka, resp. nevykonala vôbec, čím konala v rozpore s § 12 ods. 3 zákona rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Obec nebola v rozpočtovom provizóriu ani v jednom roku kontrolovaného obdobia.

Obec prijala 15.03.2007, 28.06.2011 a 25.06.2013 v zmysle § 9 ods. 1 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o majetku obcí“) zásady hospodárenia s majetkom obce. Zásady hospodárenia s majetkom obce účinné od 25.06.2013 neupravovali postup prenechávania majetku do užívania, čo bolo v rozpore s § 9 ods. 1 písm. c) zákona o majetku obcí a nevymedzovali, ktoré úkony organizácií podliehajú schváleniu orgánmi obce, čo bolo v rozpore s § 9 ods. 1 písm. e) zákona o majetku obcí.

Obec v kontrolovanom období vykazovala dlhodobý finančný majetok v sume 97551,73 eur vo forme cenných papierov. Zásady hospodárenia s majetkom obce v rozpore s § 9 ods. 1 písm. f) zákona o majetku obcí neobsahovali spôsoby výkonu práv vyplývajúcich z vlastníctva cenných papierov s dôrazom na transparentnosť a efektívnosť nakladania s majetkom.

Obec nemala v zásadách určené dôvody pre trvalé alebo dočasné upustenie od vymáhania majetkových práv obce, čo bolo v rozpore s § 10 zákona o majetku obcí.

Obec v kontrolovanom období vykonala inventarizáciu majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov, vrátane dlhodobého majetku. Kontrolovaný subjekt inventarizoval peňažné prostriedky v hotovosti štyrikrát za účtovné obdobie v celom kontrolovanom období, vrátane vyhotovenia inventarizačných zápisov.

Prehľad vybraných údajov a ukazovateľov stanovených pre kontrolu výkonnosti v oblasti majetku je uvedený v tabuľke č. 1.

Tabuľka č. 1

Rok	2011	2012	2013
Suma celkového majetku obce (v eur)	947 409	969 186,56	1 097 917,86
Prírastok/úbytok majetku za obdobie 2011 – 2013 (v %)	-	-	15,89
Majetok na obyvateľa (eur)	2 198,16	2 248,69	2 565,23
Suma neobežného majetku (eur)	90 7138	90 7138,2	100 8911,36
Podiel neobežného majetku na celkovom majetku (v %)	95,75	93,60	91,89
Suma dlhodobého hmotného majetku (eur)	809 587	809 587,3	911 360,19
Suma obežného majetku (eur)	40 073	61 685,56	89 006,5
Suma dlhodobých pohľadávok (eur)	66,00	60,45	60,06
Suma krátkodobých pohľadávok (eur)	4 996	6 506,98	4 962,19
Podiel pohľadávok na celkovom majetku (%)	0,53	0,68	0,46
Podiel pohľadávok po lehote splatnosti na celkovej sume pohľadávok (%)	100,00	100,00	100,00
Počet uzatvorených KZ na predaj DHM	0	1	0
Druh majetku	-	pozemok	-
Cena predávaného majetku (eur)	-	466,00	-

1.1.2 Ľudské zdroje a materiálno-technické zabezpečenie obce

V zmysle platných právnych predpisov obecny úrad (ďalej len „ObÚ“) zabezpečoval organizačné a administratívne veci obecného zastupiteľstva a starostu, ako aj orgánov zriadených ObZ. Ďalej zabezpečoval písomnú agendu orgánov obce a orgánov ObZ odborné podklady a iné písomnosti na rokovanie ObZ. Vypracúval písomné vyhotovenia rozhodnutí obce, vykonával nariadenia, uznesenia ObZ a rozhodnutia obce. Bol podateľňou a výpravňou písomností obce. Prácu obecného úradu riadil starosta.

Prehľad vybraných údajov a ukazovateľov stanovených pre kontrolu výkonnosti v oblasti ľudské zdroje je uvedený v tabuľke č. 2.

Tabuľka č. 2

Rok	2011	2012	2013
Objem mzdových výdavkov* (eur)	51 347,84	52 743,47	57 651,08
Podiel mzdových výdavkov na bežných výdavkoch rozpočtu obce (%)	58,00	64,23	62,01
Podiel mzdových výdavkov na starostu na bežných výdavkoch rozpočtu obce (%)	22,21	25,39	25,11
Podiel mzdových výdavkov na hlavného kontrolóra na bežných výdavkoch rozpočtu obce (%)	2,41	2,68	2,58
Podiel mzdových výdavkov na poslancov ObZ na bežných výdavkoch rozpočtu obce (%)	0,00	2,25	0,83
Podiel mzdových výdavkov na zamestnancov ObÚ na bežných výdavkoch rozpočtu obce (%)	33,38	33,91	33,50
Počet administratívnych zamestnancov na 100 obyvateľov obce	0,46	0,46	0,47

*starosta, hlavný kontrolór, poslanci ObZ, zamestnanci ObÚ

** zdroj: FIN 1-04, resp. FIN 1-12

Organizáciu ObÚ, počet zamestnancov a ich pracovné činnosti ustanovoval organizačný poriadok. Počet zamestnancov ObÚ je stanovený tak, aby bol zabezpečený výkon samosprávy. Platy starostu obce a hlavného kontrolóra boli určené zo zákona. Napriek tomu platy, odvody a odmeny starostu, zamestnankyne úradu, hlavnej kontrolórky a odmeny za výkon funkcie pre piatich poslancov predstavovali v kontrolovanom období v priemere 61,41 %. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že možnosti na rozvoj v obci, s malým počtom obyvateľov, nie sú dostatočné.

Preverením a zhodnotením údajov v oblasti ľudských zdrojov bolo zistené:

Obec zamestnávala v kontrolovanom období štyroch zamestnancov a to účtovníčku, zamestnankyňu, ktorá mala kumulovanú funkciu matrikárky a agendu ObÚ, hlavnú kontrolórku obce na čiastočný úväzok (0,15) a údržbára. Kontrolou dokladov ObÚ kontrolná skupina NKÚ SR zistila, že agenda úradu bola vedená v primeranej kvalite. Podľa názoru kontrolnej skupiny NKÚ SR zvýšenie stavu pracovníkov ObÚ vzhľadom na výšku finančných prostriedkov obce sa javí problematické.

Starosta obce vykonával svoju funkciu na plný úväzok. V roku 2011 zamestnávala obec na dohodu o vykonaní prác 11 osôb. V roku 2012 zamestnávala 13 osôb a 14 osôb v roku 2013. Jednalo sa o administratívne práce v súvislosti s voľbami a pre členov volebných

komisií a menšie obecné služby a aktivačné práce. Obec nebola sídlom spoločného obecného úradu.

Skutočné bežné výdavky v roku 2011 predstavovali 88 534,04 Eur, 82 110,24 Eur v roku 2012 a 92 965,00 Eur v roku 2013. Bežné výdavky v roku 2013 dosiahli 105,00 % bežných výdavkov roka 2011, čo súviselo s rastúcim trendom bežných príjmov v roku 2013 oproti roku 2011.

Výdavky na mzdy a odvody zamestnancov ObÚ, odmeny starostu a poslancov ObZ predstavovali v roku 2011 49 210,66 Eur, čo bolo 58,00 % skutočných bežných výdavkov. V roku 2012 boli výdavky v sume 50 543,37 Eur, čo predstavovalo 64,23 % skutočných bežných výdavkov. V roku 2013 boli výdavky vo výške 55 253,14 Eur, čo predstavovalo 62,01 % skutočných bežných výdavkov.

Kontrolná skupina NKÚ SR preverila výdavky na mzdu, odvody a odmeny starostu, ktoré v roku 2011 boli vo výške 19 659,63 Eur, v roku 2012 20 846,59 Eur a v roku 2013 23 340,67 Eur. Porovnaním výdavkov na mzdu, odvody a odmeny starostu v kontrolovanom období bol zaznamenaný nárast v roku 2013 oproti roku 2011 o 18,72 %.

Výdavky na školenia zamestnancov úradu predstavovali 121,00 Eur v roku 2011, 51,00 Eur v roku 2012 a 72,00 Eur v roku 2013.

Na zasadnutí 20.08.2010 sa ObZ uznieslo na Zásadách odmeňovania starostu obce, poslancov obecného zastupiteľstva (ďalej len „Zásady“). Prijaté Zásady nadobudli účinnosť 01.12.2010.

V kontrolovanom období obec v zmysle § 12 ods. 4 zákona o obecnom zriadení zverejšovala na svojej úradnej tabuli programy zasadnutí ObZ a uznesenia ObZ.

Kontrolná skupina NKÚ SR preverila postup určenia platu starostu obce. Starostovi obce bol v kontrolovanom období plat stanovený správne. Podľa počtu obyvateľov (do 500 obyvateľov) bol starosta zaradený do prvej platovej triedy. Preverením stanovenia výšky platu starostu neboli zistené nedostatky. Preverením povinnosti poslancov, vyplývajúcej zo zákona prerokovať plat starostu opätovne raz ročne bolo zistené, že plat starostu obce ObZ prerokovalo. V zápisniciach z riadneho zasadnutia ObZ bol plat starostovi obce uvedený v presnej výške stanovenej v eurách.

Preverovaním splnenia si povinnosti prehlbovania vedomostí starostu obce podľa § 13 ods. 12 zákona o obecnom zriadení starosta obce kontrolnej skupine NKÚ SR nepredložil písomné doklady, ktorými by preukázal splnenie povinnosti prehlbovania si vedomostí účasťou na školeniach. Podľa vyjadrenia starostu si svoje vedomosti prehlboval priebežne samoštúdiom z dostupných verejných zdrojov, najmä z webových stránok MF SR a MV SR.

Prehľad o vybraných ukazovateľoch materiálno-technického zabezpečenia obce uvádza tabuľka č. 3.

Tabuľka č. 3

Rok	2011	2012	2013
Objem výdavkov na IT (eur)	215,75	332,28	197,45
Podiel výdavkov na IT na bežných výdavkoch rozpočtu obce (%)	0,24	0,40	0,21
Priemerný vek výpočtovej techniky (v rokoch)	6,5	7,5	8,5

Obec vlastnila v kontrolovanom období dva osobné počítače. V čase výkonu kontroly boli počítače morálne zastaralé. Kontrolovaný subjekt vykonával v kontrolovanom období len opravy, údržbu, upgrade a nákup programového vybavenia len v minimálnej miere tak, aby bola zabezpečená ich prevádzka.

1.2 Výkon vybraných pôsobností

Obec zabezpečovala likvidáciu komunálneho odpadu prostredníctvom externého dodávateľa. V kontrolovanom období obec mala zriadenú základnú školu s materskou školou ako rozpočtovú organizáciu s právnou subjektivitou, nemala zriadenú príspevkovú organizáciu. Obec nemala majetkovú účasť v obchodnej spoločnosti, ktorou by zabezpečovala výkon svojich pôsobností. Výkon niektorých originálnych kompetencií obce bol zabezpečený formou menších obecných služieb.

Prostredníctvom spoločného obecného úradu obec vykonávala niektoré prenesené kompetencie.

1.2.1 Regionálny rozvoj, utváranie podmienok rozvoja obce čerpaním fondov európskej únie

Obec čerpala v roku 2006 finančné prostriedky z fondu PHARE na implementáciu projektu „Chodníky pozdĺž miestnej komunikácie a úprava priestranstiev“ v celkovej sume 250 635,06 eur.

Hlavné príčiny nečerpania prostriedkov fondov EÚ podľa vyjadrenia obce spočívali v nutnosti spoluúčasti na financovaní projektu, v neochote zadlžovať obec a v značnej administratívnej záťaži. Výzvy na predkladanie projektov neodzrkadľovali potreby malých obcí.

Prehľad o čerpaní finančných prostriedkov z fondov EÚ je uvedený v tabuľke č. 4.

Tabuľka č. 4

Rok	2011	2012	2013
Objem čerpaných prostriedkov z fondov EÚ (eur)	0,00	0,00	0,00
Celkový počet zrealizovaných projektov do 31.12.2013 (eur)	1		
Celkový objem čerpaných prostriedkov z fondov EÚ do 31.12.2013 (eur)	250 635,06		

1.2.2 Prenesený výkon štátnej správy na úseku matriky a stavebného poriadku

V obci bol matričný úrad pre obce Kolibabovce, Koromľa, Petrovce, Porúbka, Priekopa a Vojnatina. Na úseku matričného úradu neboli zistené nedostatky.

V tabuľke č. 5 je uvedený vývoj skutočných príjmov, výdavkov a vybraných ukazovateľov na úseku matričnej činnosti.

Tabuľka č. 5

Rok	2011	2012	2013
Počet obyvateľov *(k 31.12.)	1850	1836	1811
Objem finančných prostriedkov na prenesený výkon štátnej správy (dotácia MV SR) (eur)	1790,4	1792,3	1807,1
Objem príjmov zo spoplatnených úkonov (eur)	249	295,5	449,5
Objem skutočných výdavkov (v eur)	1791,00	1792,30	1807,10
Pokrytie výdavkov úseku matriky príjmami (%)	113,87	116,49	124,87
Výdavky na obyvateľa* (eur)	0,97	0,98	1,00

* všetkých obcí, pre ktoré obec/mesto vykonávala činnosť matriky (zdroj: ŠÚ SR)

Obec zabezpečovala prenesený výkon štátnej správy na úseku stavebného poriadku a územného plánovania podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „stavebný zákon“), na úseku miestnych a účelových komunikácií podľa zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách a na úseku ochrany životného prostredia podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov prostredníctvom SOÚ.

SOÚ vznikol na základe zmluvy o zriadení SOÚ uzavretej medzi mestom Sobrance a 46 obcami okresu Sobrance s účinnosťou od 01.01.2008 do 31.12.2011. K uvedenej zmluve bol 15.12.2011 uzavretý dodatok č. 1, ktorým sa účinnosť zmluvy predĺžila do 31.12.2015. V zmluve chýbalo dojednanie o rozdelení kompetencií zmluvných strán a ich rozsah. Kontrola preukázala, že SOÚ vypracoval podľa § 55 ods. 1 stavebného zákona návrh rozhodnutia, ktorý starosta obce podpisoval a skutočnosť, že stavebnú agendu podľa § 55 ods. 2 stavebného zákona vykonávala obec vo vlastnej finančnej, vecnej a personálnej réžii.

SOÚ boli priamo poskytnuté dotácie zo štátneho rozpočtu, prostredníctvom Krajského stavebného úradu v Košiciach, na zabezpečenie úhrady nákladov preneseného výkonu štátnej správy na úseku stavebného poriadku pre obec v roku 2011 v sume 425,94 eur a v roku 2012 v sume 428,73 eur. V roku 2013 Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR poskytlo SOÚ za kontrolovaný subjekt dotáciu v sume 400,83 eur. Výška uvedenej dotácie bola obci písomne oznámená.

Správne poplatky za prípravu rozhodnutí podľa § 55 ods. 1 stavebného zákona boli príjmom SOÚ aj napriek skutočnosti, že to zmluva o zriadení SOÚ neupravovala.

Tým, že obec neinkasovala správne poplatky za prenesený výkon štátnej správy na úseku stavebného poriadku, nezabezpečila výnos zo správnych poplatkov resp. nezabezpečila príjem do rozpočtu obce.

Obec tým, že nezabezpečila aby uvedené správne poplatky boli príjmom rozpočtu obce porušila § 17 ods. 1 zákona č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov.

Mesto Sobrance obci v kontrolovanom období nezúčtovalo ku 31.12. príslušného roka poskytnuté dotácie, prijaté správne poplatky a výdavky SOÚ. Obec v kontrolovanom období nemala ďalšie žiadne výdavky súvisiace s činnosťou SOÚ na úseku stavebného poriadku.

Kontrolovaný subjekt vydával samostatne oznámenia o ohlásení podľa § 55 ods. 2 stavebného zákona. Správne poplatky za uvedené oznámenia boli príjmom obce. Zamestnanec obce, ktorý zabezpečoval činnosť stavebného úradu nespĺňal osobitný kvalifikačný predpoklad, čo bolo v rozpore s § 117 ods. 3 stavebného zákona.

V tabuľke č. 6 je uvedený vývoj skutočných príjmov, výdavkov a vybraných údajov na úseku stavebného poriadku.

Tabuľka č. 6

Rok	2011	2012	2013
Objem finančných prostriedkov na prenesený výkon štátnej správy (dotácia MDVRR SR) (eur)	425,94	428,73	400,83
Objem príjmov zo spoplatnených úkonov § 55 ods. 1 (eur)	0,00	69,00	0,00
Objem príjmov zo spoplatnených úkonov § 55 ods. 2 (eur)	0,00	10,00	50,00
Objem výdavkov na úseku stavebného poriadku (mimo dotácie z MDVRR SR) (eur)	0,00	69,00	0,00
Pokrytie výdavkov úseku stavebného poriadku príjmami (%)	100,00	102,01	112,47
Počet vydaných rozhodnutí na úseku stavebného poriadku	0	2	0
Počet vydaných oznámení o ohlásení (drobné stavby, atď.)	2	4	5

1.2.3 Odpadové hospodárstvo obce

Kontrolovaný subjekt mal v roku 2011 schválené VZN č. 3/2010, v roku 2012 VZN č. 6/2011 a v roku 2013 VZN č. 6/2012 pre oblasť odpadového hospodárstva. Zvoz komunálneho odpadu a drobného stavebného odpadu obec zabezpečovala externou obchodnou spoločnosťou. Obec nemala vlastnú skládku ani zberný dvor. Občania obce triedili komunálny odpad (papier, sklo, plasty a kov) a ostané zložky komunálneho odpadu, ako ojazdené pneumatiky, elektrospotrebiče, akumulátory, odpady z domácností obsahujúce škodliviny a ďalšie. Uvedené triedené odpady boli zbierané od občanov a prepravované na ďalšie spracovanie v stanovené dni podľa harmonogramu zberu odpadov, ktorý obdržala každá domácnosť v obci.

Prehľad vybraných údajov a ukazovateľov stanovených pre kontrolu výkonnosti v oblasti odpadového hospodárstva je uvedený v tabuľke č. 7.

Tabuľka č. 7

Rok	2011	2012	2013
Celkový objem komunálneho odpadu (t)	40,52	37,9	55,74
Celkový objem vyseparovaného odpadu (t)	4,1	3,37	3,565
Podiel separovaného odpadu na celkovom odpade	10,12	8,89	6,40

(%)			
Celková suma skutočných výdavkov na odpadové hospodárstvo (eur)	5 097,19	4 545,25	4 829,54
Výdavky na obyvateľa obce na odpadové hospodárstvo (eur)	11,83	10,55	11,28
Výdavky na t odpadu (eur)	125,79	119,93	86,64
Celková suma príjmov odpadového hospodárstva (eur)	3 076,00	4 615,74	4 410,66
Suma prostriedkov z miestneho poplatku za KOaDSO (vyrubená suma) (eur)	3 305,31	4 735,74	4 480,66
Podiel z príjmu z poplatku za KOaDSO na obyvateľa (eur)	7,04	10,44	10,09
Pokrytie výdavkov odpadového hospodárstva príjmami (%)	60,35	101,55	91,33

Ustanovenie § 39 ods. 5 písm. b) zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení neskorších predpisov, ktoré nariaďuje obci aby zabezpečila najmenej dvakrát do roka zber a prepravu objemných odpadov na účely ich zhodnotenia alebo zneškodnenia, oddelene vytriedených odpadov z domácností s obsahom škodlivín a drobných stavebných odpadov sa v praxi obce ukázalo, že bolo nad rámec potrieb obce, pretože v niektorých prípadoch občania nemali žiaden z uvedených odpadov a napriek tomu bol obci vyfakturovaný prevoz odpadu.

Obec v kontrolovanom období nevyrubovala pre svojich občanov miestny poplatok za komunálny odpad a drobný stavebný odpad rozhodnutím, čím nepostupovala v súlade s § 81 ods. 1 zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobný stavebný odpad v znení neskorších predpisov.

2 Preverenie účinnosti vykonávania vybraných pôsobností obce

Kontrolou bolo preverované napĺňanie predpokladov účinného výkonu pôsobností, dosahovanie cieľov a zámerov najmä z pohľadu preskúmania programového rozpočtu obce/mesta, ďalších strategických plánovacích dokumentov a zabezpečovania vybraných prvkov spätnej väzby.

2.1 Programové rozpočtovanie obce

Programový rozpočet je systém založený na plánovaní úloh a aktivít obce v nadväznosti na priority a alokovanie zdrojov do programov s dôrazom na výsledky a efektívnosť vynakladania rozpočtových prostriedkov. Prehľadne zobrazuje financovanie oblasti v činnosti samosprávy. Takýto postup vytvárania rozpočtov je síce náročný na implementáciu, no mal by zabezpečiť vyššiu efektívnosť vynakladania verejných prostriedkov.

Obec nevypracovala monitorovacie správy – hodnotenia plnenia programového rozpočtu k 31.12.2011, 31.12.2012 a 31.12.2013. Monitorovanie je systematický proces zberu, triedenia a uschovávanie informácií o vecnom a finančnom plnení programov. Jeho účelom je porovnávanie očakávaných hodnôt stanovených v merateľných ukazovateľoch so

skutočnosťou a porovnávanie rozpočtovaných výdavkov na plnenie programov a ich časti so skutočnosťou. Kontrolná skupina NKÚ SR konštatovala, že obec v rokoch 2011 až 2013 nevykonala monitorovanie rozpočtu podľa programov a nevypracovala monitorovacie správy.

Ku kontrole vykonania hodnotenia plnenia programov obce za roky 2011 až 2013 nepredložila obec kontrolnej skupine NKÚ SR vyhodnotenie plnenia rozpočtu obce k 31.12.2011, 31.12.2012 a 31.12.2013. Hodnotenie je systematická a analytická činnosť, ktorá na základe analýzy kritérií relevantnosti, účinnosti a efektívnosti/hospodárnosti poskytuje spoľahlivé závery o výstupoch, výsledkoch, dôsledkoch a celkových účinkoch programu. Výsledky hodnotenia sa prezentujú v hodnotiacej správe, ktorá je súčasťou záverečného účtu. Obec tým, že v kontrolovanom období nemonitorovala a nehodnotila plnenie programov obce, konala v rozpore s § 12 ods. 2 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

V predchádzajúcom odseku kontrolná skupina NKÚ SR skonštatovala, že obec nevykonala hodnotenie plnenia programov obce, z čoho vyplýva, že hodnotenia plnenia programov obce neobsahovali ani záverečné účty obce za roky 2011 až 2013. Nehodnotením plnenia programov obce, ktoré malo byť súčasťou záverečných účtov za roky 2011 a 2012, konala obec v rozpore s § 16 ods. 5 písm. g) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

ObZ obce využilo možnosť danú zákonom v § 4 ods. 5 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a schválilo neuplatňovanie programu obce na rok 2014.

Napriek zisteniam uvedeným vyššie v texte kontrolná skupina NKÚ SR konštatuje, že uvedené zistenia nemali vplyv na výkon základných pôsobností obce, obec zabezpečila potreby obce, ktoré pre ňu vyplývajú z plnenia povinností ustanovených osobitnými predpismi. Zostavenie a schvaľovanie programov obce bolo z pohľadu obce, vzhľadom na počet zamestnancov formálne, v malej obci jeho zostavovanie, monitorovanie a hodnotenie bolo časovo náročné. Obec to vnímala ako duplicitné hodnotenie čerpania rozpočtu, jeho plnenie obec v priebehu roka sledovala, ale jeho výsledky neprezentovala v monitorovacej a hodnotiacej správe.

2.2 Strategické plánovanie a vybrané prvky spätnej väzby výkonu pôsobností

V kontrolovanom období bola obec členom troch regionálnych združení obcí: Sobranecké regionálne združenie samospráv, Mikroregión Dobrá voda - združenie obcí a Priemyselný park AGRO-SOBRANSKO - združenie obcí. Na oficiálnych zasadnutiach regionálnych združení sa podľa vyjadrenia starostu obce prerokúvali postupy obcí pri legislatívnych zmenách, spoločné postupy pri likvidácii komunálneho odpadu a vymieňali sa skúsenosti dobrej praxe.

V období rokov 2011 až 2013 obec mala vypracovaný plán ochrany obyvateľstva a povodňový plán.

Obec prijala v roku 2005 Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce na roky 2005 až 2014. Program bol vypracovaný vlastnými silami, obsahoval strategické zámery obce v oblasti infraštruktúry a občianskej vybavenosti, v oblasti spoločenského života a podpory podnikania, v oblasti životného prostredia a v oblasti služieb. Plnenie zámerov sa pravidelne monitorovalo. Z vytýčených úloh sa obci podarilo realizovať rekonštrukciu obecného rozhlasu a verejného osvetlenia a vytvorenie webovej stránky obce.

Kontrolovaný subjekt postupoval v rozpore s § 18 ods. 2 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, keď Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce schválený pred 01.01 2009, nebol uvedený do súladu s ustanoveniami citovaného zákona do 01.10 2010.

Obec porušila § 83 ods. 1 zákona NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, keď nemala v kontrolovanom období schválený komunitný plán sociálnych služieb.

2.3 Systém vnútornej kontroly

Prehľad vývoja vybraných preverovaných údajov týkajúcich sa činnosti hlavného kontrolóra je uvedený v tabuľke č. 8.

Tabuľka č. 8

Rok	2011	2012	2013
Úväzok hlavnej kontrolórky	0,15	0,15	0,15
Podiel mzdových výdavkov na hlavnej kontrolórky na bežných výdavkoch rozpočtu obce (%)	2,41	2,68	2,58
Počet následných finančných kontrol vykonaných hlavnej kontrolórky	1	1	1
Podiel počtu skutočne vykonaných kontrol zo strany hlavnej kontrolóry k počtu plánovaných kontrol odsúhlasených ObZ (%)	1	1	1

Na výkon kontroly v podmienkach samosprávy obec mala vypracovaný interný predpis - smernicu pre výkon finančnej kontroly pre obec Porúbka, resp. základné pravidlá kontrolnej činnosti vykonávanej v rámci samosprávy. V smernici boli upravené formy uskutočňovania kontroly a to predbežnej, priebežnej a následnej finančnej kontroly.

Predbežná finančná kontrola sa mala realizovať pri každej finančnej operácii, tak pri hotovostných ako i bezhotovostných operáciách. V rámci výkonu predbežnej kontroly sa malo overovať, či sú pripravované finančné operácie v súlade so schváleným rozpočtom, uzatvorenými zmluvami a so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Ďalej sa malo overiť, či finančná operácia spĺňala podmienky hospodárnosti, efektívnosti a účelnosti. Vykonanie predbežnej finančnej kontroly sa malo potvrdiť odtlačkom pečiatky a podpisom na doklade dokumentujúcom pripravovanú finančnú operáciu.

Kontrolou faktúr bolo zistené, že pri každej faktúre bola vykonaná predbežná a priebežná finančná kontrola. Predbežnú kontrolu vykonávala účtovníčka a to ako súlad s rozpočtom, zmluvami a všeobecne záväznými právnymi predpismi, tak aj plnenie podmienok hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti. Súhlas s úhradou podpisoval starosta obce.

Predbežnú kontrolu pri hotovostných finančných operáciách vykonávala zamestnankyňa zodpovedná za vedenie pokladne, ako aj za vykonávanie platieb. Tým nebola zo strany obce zabezpečená vzájomná nezlučiteľnosť a oddelenie rozhodovacích právomocí

vedúcich zamestnancov od právomocí zamestnancov zodpovedných za realizáciu finančnej operácie a od právomocí zamestnancov zodpovedných za vedenie účtovníctva, čo bolo v rozpore s § 8 ods. c) zákona č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Kontrolou plnenia povinností hlavnej kontrolórky, ako jednej zo súčastí vnútorného kontrolného systému obce bolo zistené nasledovné:

Hlavná kontrolórka obce bola zvolená ObZ, obec s ňou uzatvorila pracovnú zmluvu na dobu určitú s pracovným úväzkom 0,15. Funkciu kontrolórky vykonávala spolu v 12 obciach, tie však v rozpore s § 18b zákona o obecnom zriadení nemali uzatvorenú zmluvu na účel uskutočnenia konkrétnej úlohy.

Hlavná kontrolórka vypracovala plán kontrolnej činnosti na jednotlivé roky 2011, 2012 a 2013 v písomnej forme. V kontrolovanom období vypracovala správy o výsledku následnej finančnej kontroly č. 1/2012, 1/2013 a 1/2014. Preverenie obsahu správ o výsledku kontroly za roky 2011 a 2012 bolo zistené, že sú takmer identické, zmenené sú len číselné údaje. Vypracované správy boli prerokované so starostom obce o čom boli spísané Zápisnice o prerokovaní správy o výsledku následnej finančnej kontroly. Starostovi bolo uložené prijať opatrenia na odstránenie nedostatkov (konkrétne zabezpečiť overenie účtovnej závierky audítorom). Obec v rokoch 2011 a 2012 nezabezpečila overenie účtovnej závierky audítorom, čím konala v rozpore s § 16 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Hlavná kontrolórka predložila v zmysle zákona o obecnom zriadení správy o kontrolnej činnosti za kontrolované roky 2011 až 2013, písomné stanoviská k návrhu rozpočtu obce, k úpravám rozpočtu, k záverečnému účtu a výročnej správe za kontrolované obdobie.

Preverenie postavenia hlavnej kontrolórky a predpokladov na výkon jej funkcie bolo zistené nasledovné: splnenie povinností, ktoré pre hlavnú kontrolórku vyplývajú zo zákona o obecnom zriadení a zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite, je pri úväzku 0,15, t. j. tri dni v mesiaci, pomerne zložitý. Výstupné materiály v jednotlivých rokoch kontrolovaného obdobia boli takmer identické, čo bolo pri pracovnom úväzku hlavného kontrolóra pochopiteľné.

Protokol o výsledku kontroly vypracovali dňa: 09.10.2014

Ing. Július Šimko
vedúci kontrolnej skupiny

Ing. Jana Beňová
členka kontrolnej skupiny

S obsahom protokolu o výsledku kontroly bol oboznámený dňa: 21.11.2014

Gabriel Falis
starosta obce

Zoznam príloh

Príloha č. 1	Prehľad o rozpočte obce za roky 2011 až 2013
--------------	--

	2011				2012				2013			
Ukazovateľ	Schválený rozpočet (eur)	Upravený rozpočet (eur)	Skutočnosť (eur)	Plnenie (%)	Schválený rozpočet (eur)	Upravený rozpočet (eur)	Skutočnosť (eur)	Plnenie (%)	Schválený rozpočet (eur)	Upravený rozpočet (eur)	Skutočnosť (eur)	Plnenie (%)
Príjmy spolu	364 101	405 879	405 879	100	388 462	448 770	466 040	104	569 543	481 401	481 401	100
V tom: bežné príjmy	355 208	390 507	390 507	100	380 947	441 255	441 255	100	531 233	442 624	442 624	100
kapitálové príjmy	-	6 480	6 480	100	-	-	-	-	-	466	466	100
príjmové finančné operácie	8 892	8 892	8 892	100	7 515	7 515	24 785	330	38 311	38 311	38 311	100
Výdavky spolu	353 835	389 728	389 728	100	363 446	384 000	404 208	105	523 192	411 828	411 828	100
V tom: bežné výdavky	353 835	383 248	383 248	100	363 446	384 000	384 000	100	523 192	411 228	411 228	100
kapitálové výdavky	-	6 480	6 480	100	-	-	-	-	-	600	600	100
výdavkové finančné operácie	-	-	-	-	-	-	20 208	-	-	-	-	-
Hospodársky výsledok (prebytok + / schodok -), vrátane finančných operácií	10 266	16 151	16 151	100	25 016	64 771	61 833	95	46 352	69 572	69 572	100
Bežný rozpočet (+, -)	1 373	7 259	7 259	X	17 501	57 256	57 256	X	8 041	31 396	31 396	X
Kapitálový rozpočet (+, -)	-	-	-	X	-	-	-	X	-	- 134	- 134	X
Finančné operácie (+, -)	8 892	8 892	8 892	X	7 515	7 515	4 577	X	38 311	38 311	38 311	X
Hospodársky výsledok (prebytok + / schodok -), po vylúčení finančných operácií	1 373	7 259	7 259	100	17 501	57 256	57 256	100	8 041	31 262	31 262	100